

10. szám.
Nov. 5-én 1859.

Megjelenik minden szombatnapon egy iven sokféle képpel ellátva.
Előfizetési ár: Évharmadra, azaz sept.–dec. hóra 2 pft., vagy 2 ft. 10 kr. uj pénz; egész évre 6 pft., vagy 6 ft. 30 kr. uj pénz. — Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárnál.
Kiadó-hivatal: Pesten egyetem-utca 4-dik szám.

IV. kötet.

ÖSZI DAL.

(Érzékeny fővárosi versezet.)

Vége van már valahára
A vénasszonyok nyarának,
Az utczákon „kronawetter“^(*)
S „kotzenkáft“^(**) kiabálnak.

A „Hölgyfutár“ gummiczipőt
Hirdet már is minden számban;
S olykor még a drámára is
Van közönség a színházban.

A doktorok lótnak, futnak,
Sok a nátha, sok a grippe;
Uri dámák kocsikáznak
Szoaréba, meg vizitbe.

Lapkihordók s korrektorok
Szerkesztésről álmodoznak;
Előfizetés írásra
Vadpoéták vállalkoznak.

^(*) A gyöngébbek kedvéért jó lesz tudatni, hogy ez utcai mészó „fenyőmadarat“ jelent. (Adelung szerint: Krammetvogel, kimondva Krónawetter. Szerk.)

^(**) Ez meg „pokróczot“.

Buda, bunda előkerül,
A fát tétre fűrészelik,
A „stibli“ és „halbzeitel“nek
Agiója emelkedik.

Sóspereces és marónis
Utcasarkon kiabálnak;
„Römerszál“ban ünnepnapon
Már is zepperlipolkáznak.

Kávéházban foly a vita,
— Csépelik az üres szalmát —
Hogy lesz már a világ sora?
Az újságból találgatják.

Künn a sűrű, nedves ködben
Mozog a halottas szekér,
S azt döcögögi, azt dormogja:
„Hull a fákról őszi levél!“

Szegény Laczi — ha még élne —
Azt gondolná most magában:
Czudar idő, czudar élet!
Igyunk rá a „kis pipában!“^(*)

B...cz.

^(*) Gondolják azt most is elegenden! Szerk.

E Z E L Ö T T.

Tetszik azt tudni, hogy én a magyar-utcában 21-ik szám alatt lakom, egy csendes kis magányos szobában, melynek ablakaiból két nagy szép kertre nyílik a kilátás. A kertek nem az enyimek, hanem a belőlük átlengő virágillat — az az enyim.

Fölöttem megint egy másik poéta lakik, *Szigligeti*; szintén olyan fekvésű szobában, szintén arrafelé nyíló ablakkal; — egész órákig halljuk egymás dobogó lépteit; a magányos szavalás hangjait, miket a szentelt dühbe hozott költő, mikor egyedül van, csupán láthatatlan múzsájának mond el.

És ha még hat emelete volna ennek a háznak, mind a hat emeletnek ugyan abban a szobájában okvetlenül valami poéta ember fogna lakni, s írná egymás tetejében a sok mindenféle kigondolhatót, ki versben, ki prozában; — mert hát meg van ez a hely babonázva!

Ezelőtt negyvenöt évvel volt ennek a háznak a helyén egy alacsony, rozzant vityilló, abban volt egy kis udvarszállás két szűk szobával, (képzeltetni, most azon a helyen *egy* szoba van, az is kicsiny, hát még mikor *kettő* volt!) az egyik szobát lakta egy becsületes czéhenkivüli csizmadia; a másikat egy fiatal költő, a kit keresztnevéről híttak *Károlynak*, azt pedig nagyon restellék előkelő rokonai, hogy vezetéknevéről — „*Kisfaludynak*“ czimezték.

A fiatal ember számüzve volt az apai háztól, azon szégyen miatt, hogy ilyen mesterségre adta magát! Rokonaitól tehát semmi segélyre nem számíthatott — sok ideig.

Urak, urfiak! válogatott összes munkák kiadói, fiatal sárkányevő talentumok, tengerszipantó geniek! valjon mit gondoltok, hogy élt meg ez előtt félszázaddal az olyan ember, ki a magyar irodalomnak szentelé tehetségét; — a mi persze, hogy nem mérhető össze a tietekkel?

Mikor még honorariumnak híre sem volt, s mikor még a magyar író koldulni szegyenlett.

Hát az bizony úgy élt meg, hogy nappal képecskéket festegetett, miket az egyetlen műáros M. . darabonkint három-négy forintjával fizetett (bankó czédulában) este azután ültetett az írásnak, olvasásnak; a festő tartotta az író, az ecset gondoskodott másodszülött testvéréről, a tollrul! A képecskéket mégis csak inkább el lehetett adni, mint a verseket.

Az egyik szobában ült író- és rajzoló-asztala mellett Kisfaludy Károly, a másik szobában ült a töke mellett a szegény kontár csizmadia. Amaz a halhatatlanság emlékét építé; költeményeket irt: emez a mulandóság sebeit orvoslá: csizmákat foltozott; s a költő és a csizmafoltozó igen jó egyetértésben éltek együtt.

Mikor Kisfaludy elkészült valami képpel; a mi a műárosnak megtetszett, (adott érte tán öt forintot is); míg a szegény csizmadiának elfogyott a munkája, csak úgy gubbasztott háromlábú székén, az ifju költő megvigasztalá:

— Ne búsuljon János mester, van nekem most egy kis pénzem, megélünk belőle együtt. — S megosztá vele azt a keveset.

Máskor meg a költő pénze fogyott ki; a műárosnak nem kellett a munka, megmegszakadt a szerény kereset; a csizmadia észrevette aztán a szomorúságot:

— Ne búsuljon ifju uram, van nekem most munkám elég; majd csak megélünk valahogy! — s akkor aztán egész éjjel ott ült a töke mellett, hangzottak mustája csattogásai reggelig; hogy ő is megoszthassa szegény keresményét az ifju költővel.

Igy éltek együtt évekig a költő és a csizmadia a kis udvarszállásban, egymás baját, gondját és kenyerét osztva; ilyen zene mellett születtek a rímek, miket tiz év mulva az egész ország hangzatosított . . . és ezt most majd el sem hinné senki.

Óh aranyat termő vaskora a magyar költészetnek!
Kakas Márton.

EGY BATYUBÁL TÖRTÉNETE.

(Vidéki kép.)

Vannak az életben nagyfontosságú események, melyek korszakokat kezdenek és végeznek be; ezen események között egy batyubál semmi esetre sem foglalja el az utolsó helyet. Van egy felsőbb hatalom, mely az életre befolyó események felett láthatatlanul uralkodik, előidézi vagy

megsemmisíti őket, egy szóval, azt játsza, melyet az isteni gondviselés a világtörténelemnél, ezen felsőbb hatalom neve : divat, mely már csaknem eltörölte ezen bálokat.

Hogy a világtörténelmet felvilágosító például hoztuk fel a batyubál mellett, ezen nincs mit mosolyogni.

A világtörténelemben népek és hősök játszanak szerepet, a batyubálban családok és családtagok, kik a hősöket képviselik; a világtörténelem anyagát a népek tettei, a batyubálét a családok süteményei képezik. Ime a viszony ugyanaz, csak az arány más. A világtörténelemben szereplő részek tettei felett ítél az összes emberiség, a batyubálban szereplő családok tettei felett — melyek eredményeiül sült pulykákat, malaczkokat, fánkakat, libákat, kalácsokat s más hasznos dolgokat mutathatunk fel — itélni fog a batyubál összes vendégserege. Ezen előszámlált egyetmások teszik ugyanis a batyubál lényegét, s ezek nélkül egy batyubál épen úgy nem érdemlené meg nevét, mint nem érdemlené meg a magáét az összes emberiség viszonyai tárgyalása nélkül a világtörténelem. Végül, hogy azt ne mondhasák rólunk, hogy azt a mi fő t. i. a célzt elhallgatjuk, utasítunk történetünkre, melyből szintúgy lehet tanulságot meríteni, mint a világtörténelemből, természetesen aránylag.

Ezen párhuzamból láthatjuk azt mit eddig kívülünk talán senkisémet látott; nevezetesen : a batyubál és világtörténelem közti hasonlóságot.

Tudjuk, hogy találkoznak, kik párhuzamunkra fitymáló képet vágva, kicsinyelve fognak felettünk mosolyogni; de ilyen emberek voltak és lesznek mindig. Ezek haszontalanságnak tartanak mindent, mi az ő *állítólagos* nagy eszmék mellett, gyenge felfogásuk szerint csekélységnek látszik. Ezen jó urak messzelátó üvegen kukucs-kálván a mult századokba, nem láthatják azt, mi közvetlenül mellettök történik, s ha nagy szavaikra hallgatna valaki, megengedjük ugyan, hogy világtörténelem volna, de abban, hogy batyubálok szerveztetnének, bocsássanak meg, ha kételkedni bátorkodunk.

Ha már ennyire vagyunk, bátorságot veszünk magunknak egy jóslat kockáztatására.

Ezen örökös kutatása által a multnak nem fordítunk figyelmet a jelenre, melynek eseményei feljegyzetlenül fognak lefolyni s az utókor ámulva nézendi a világtörténelem azon tiszta lapjait, melyre tetteinket kellett volna írunk, s méltán kételkedni fog, hogy ezen időben éltek-e

emberek? vagy ha igen, tettek-e valami olyat, melyet méltó lett volna a bölcseknek feljegyezni.

Hogy ezen vád súlyát könnyítsük, határozzuk el egy batyubál történetének leírását, melyről tudunkra ezen leírás nélkül unokáink vagy tudtak volna valamit vagy se; mert a mint fentebb mondtuk, ezen korszakot képző eseményt az újabb divat csaknem egészen eltörölte.

Nagy élvezettől fosztanánk meg a leendő régiségbuvárokat ezen esemény színhelyének megnevezésével; elhallgatjuk tehát a város nevét, hogy ennek egykor történendő felfedeztetése egy örömmel többet nyújtson az utókoroknak.

Nagy eseményeket jelek szoktak megelőzni, melyek által az isteni gondviselés figyelmezteti az embereket hogy a jelen jó reménybe esett a multtal, s csodagyermeket szüland a jövő.

Pharaó látta álmában, hogy hét sovány tehen kérődöz állat létére megevett hét kövér tehenet, s megdöbbsentette az álm, melynek teljesültét vérkönyekkel siratta Egyiptom.

Mennyivel több oka volt a megdöbbsenésre nemzeti Buzi Mártonné nagyasszonynak, midőn azt álmodta, hogy a hizóban levő négy kövér liba közül hármát megevett a róka, hogy ez könnyebben megeshetik mint Pharaó álma, azt láthatjuk, mert a rókának régóta természete a kövér liba-evés.

Nemzeti nagyasszonyom álmadó lelke ezen jósalomra visszatért elhagyott hüvelyébe, s azt fölébresztette. Hogy miként öltözött fel a nagyasszony, az nem tartozik ide, meg nem is illik egy nőtelen állapotú, fiatal embernek ilyen dolgokról fantazirozni, tehát : csitt!

Sokkal jobb lesz ha ezt a fantaziát elküldjük az atyafiság közé, s ott-gyűjtendő adataiból (diplomatice szólva) constatirozzuk a helyzetet.

Két család küzdött az elsőségért, a Buzi és a Fekete. Mindakettőben voltak fiatal leányok, és házasulandó fiatal emberek, kik a természetjogból dedukált okoskodások alapján egymás társadalmi állásának megdöntésére törtek : a meny nyiben a fiatal emberek a fiatal leányoknak fejkötőt, a fiatal leányok ellenben a fiatal embereknek papucs — akarom mondani paterfamiliási, azaz családtyai állomást szavaztak. Ezek voltak a tulajdonképi hadviselő felek.

Semleges terrenumon álltak a papák, közvetítőn a mamák, titkos bujtogatók, Mazzinista agitátorok voltak a nagynének kiknek elnöke Buzi párton Mártonné néni volt. A Fekete-pártnak nem volt ilyen vezére, ott ezen célra rendszeres

vezérlés nélkül működtek, csinálván kiki saját kedvtöltésére apró csetepatékat, fris pletykákat, s más eféle nyugtalanító guerilla csatározásokat, melyek azonban az előörsi kémjáratok körébe tartoztak, s így említésreméltó változásokat nem idéztek elő.

Nagyobbszerű ütközetek még eddig nem történtek, azon okból, mert még nem volt itt a neki való idő. Ezen hadviselésnél ugyanis a csaták kora nem az enyhébb évszakok, hanem a tél, még pedig ennek is leghidegebb szaka a farsang, mikor trombita és klarinét-szónál lelkesedve rohan a fiatalság tűzbe.

Ezen időszak egyik reggelén álmodta Mártonné néni — a nagyasszony familiáris neve — hogy három kövér libáját megette a róka. Ez rossz álom, valami baj van. A mint a konyhába kilépett, hallatlan rendetlenséget tapasztalt. A kávéhoz való tej ugyanis félre volt huzva a tüztől, s a házimacskát azon kellemes foglalkozásban lepte meg, melyet fölözésnek nevezünk. A czicza tudva, hogy tilosban kaptatott, leugrott az asztalról. A nagyasszony méltó indignációval utána dobta a tejszűrőszitát, minden eredmény nélkül, mert a macska sértetlenül suhant ki a konyhából.

— Mi dolog ez?! — kiáltott a nagyasszony, szavára azonban csak a néma csend felelt hallgatva.

Hol vagytok Zsuzska, Jucza!? — ismét az előbbi eredmény. Semmi nesz.

Itt valami történt. A nagyasszonynak eszébe jutott az álom s rossz sejtelemről üzelve sietett a hizláló felé. A mint belépett, csaknem elszédítette a szeme előtt levő jelenet. Mindakét szolgáló egy-egy libát fojtogatott, a harmadik lúd csaknem életnélkül cikákolva ült a földön.

— Mit csináltok pokolra valók?! — kiáltott a nagyasszony felkapva a cikákoló libát.

— Jaj kérem alássan — szólt siránkozva az egyik szolgáló — három libának a vizivókájára szaladt a kukoricza, s nem tudjuk kivenni.

— Tudtam — szólt mérgesen Mártonné néni — tudtam, semmiházik. De ha megdöglenek a libák először elkergetlek, azután bíró elébe adlak, azután kifogom a béretekből!

— Kérem a nagyasszonyt, apró volt a kukoricza, mi nem tehetünk róla, — szólt mentegedőzve a másik szolgáló.

— Három liba egyszerre! — kiáltott a nagyasszony, — mintha nekem falkával volna a hizott

libám! . . . De három egyszerre! . . . Roszabbak vagytok az útonállónál! Mit csinállok én most ezzel a három libával!

— Kérem a nagyasszonyt jobb volna megölni őket, mert így megfuladnak.

— Persze jó volna megölni, hogy ti is jóllakhassatok pokol a béletek, de azért sem esztek belőle egy falatot sem. Hozz már egy kést! — kiáltott a megzavart népségre.

A két szolgáló törte magát a késért, nagyasszonyom pedig fontolóra vette a dolgot, s jobbnak látta a józan észre hallgatni mint mérgeledni.

Gondolkozni kezdett, hogy jó volna egy atyafiságos ebédet adni, ott lenne helye a libáknak. Azonban egy jobb gondolata támadt. Ezt a szerencsétlenséget még nem tudja senki s ha úgy teszi magát, mintha szives készséggel hozná az áldozatot, lehetne egy kis hühót csapni, hol a három liba nem utolsó szerepet játszanék, s így a vesztésből ő rá egy kis dicsőség is háramlana. Legalább veszett fejszének nyele!

A két szolgálóra ráparancsolt, hogyha ezen történetből csak egy piczurkát elmondanak is, hát akkor reszkessenek!

Ebédután összejárta az atyafiságot, azon indítványával, hogy jó volna valami kis czéczót rendezni a fiatalok kedvéért; szegények ugysem mulattak még az idén. Itt is volt leány, amott is, a mamák sem iszonyodtak az indítványtól s közülakarattal el lett határozva a kedves Mártonné néni indítványára, hogy egy batyubált adnak, melynek rendezésével a nagyasszony lett megbizva.

(Vége a jövő számban.)

Ember ám! de nem juhász-ember.

Úsztatják tisztelendő Agyari uram juhásza az ezer darab birkát. Maga A. uram bokáig érő kaputban és negyedfél markos köcsögkalapban, szíjja az öblös selmecz-i pipát, hosszú száron keresztül. Agyariné asszonyom pedig éles szavával vezényli a juhászokat. A ki birkát úsztatott, az tudja csak, milyen baj van ilyenkor. Először a kolompos ürüt fogják meg nagy kergetőzés után, és belevetik a vízbe; úgy ugrik aztán utána a többi. Jaj de sokkal könnyebb ám azt így leírni, hanem mikor a kolompos ürü egy kis egérutat kap, s álló, neki a mezőnek! — paripán kell azt elfogni. Ime most is egérutat kap, az egyik juhász elszalasztja, s utána az egész nyái, épen Agyari uram előtt.]

— Emberek, emberek! utána, elejbe! — hangzik Agyariné asszony éles vezényszava. — Ejnye no, hisz atyikám is ember, mért nem szalad utána?

— Ember ám! lélek karvalyja! de nem juhász-ember!

Huszár-táncz.

Ki ne hallotta volna legalább is hírét annak a Simonyi obesternek, ki igen szerette a jó katonát, de annál szigorubban tudta büntetni a rossz embert.

Történt egyszer, hogy egy közvitéz a szük-utczára szorult, mint mondani szokás katonai műnyelven a veszszőzést.

Bajuszát pedergette végig a fiú háromszor, mert ennyi dukált a büntényért. Midőn végire ért a

sorfálnak, azt mondja nagy büszkén a szolgálattelvő trombitásnak :

— Itt egy huszas pajtás, fujd meg még egyszer azt a szerszámot, hadd tánczolok a *magam kedrére* még egyszer végig e között a sok jó pajtás között.

Ezt hallva az obester, elbámult a ficzko kemény szívéen, s intett a trombitásnak, hogy fujjon, de nem szólt addig, míg ismét végig nem haladt az önkénytes torturából a fiú, ekkor azt mondja neki Simonyi :

— Te kölyök, ne egy tallér, járd még egyszer el ezt a huszár-tánczot.

Stellungba teszi erre magát a huszár, s azt mondja nagy hirtelen Simonyinak :

— Instálom ássan fő stámaster uram, kiki tánczolon a maga pénziért, a hogy dukál.

Egy példabeszéd története.

Csonpolyi uram lábtyü-művész létére is, igen szenvedélyes bortermesztő volt Szegeden, mint általában valamennyi pályatársa, többnyire maga munkálta szőlőit, hol aztán idejét el is töltötte. Történt egyszer, hogy épen érés alá kapálgatna, midőn a láthatáron goromba felhőket pillant meg, mikből néhány percz múlva ki is tört az irgalmatlan jégeső. Csonpolyi uram látván egész évi fáradságának gyümölcsét semmivé tétetni, kapja magát, le kanyarítja válláról százgalléru köpönyegét, és kiteríti azt néhány töke fölé hirtelen, mely coup d'étával sikerült is azon tőkéken levő néhány fűrtöt megőriznie a végpusztulástól. Csonpolyi uram, mérges szemét a fölötte elhúzódott jégfelhőre veti, azt megfenyeggetve, ezen szókra fakad :

— Átkozott garabonczás dejeákja, azt akartad úgy-e, hogy egész nyári fáradságom gyümölcsét még csak meg se kóstoljam? hanem túljártam az eszeden!

És csakugyan pár hét múlva megérett a megmaradt néhány fürt szőlő, mit Csonpolyi uram úgy őrzött, mint a két szeme világát, még éjszaka is a tőkék tövibe feküdt, ne hogy valaki ellopja, miután a szőlőket körülbelől mind meddővé tette a jégeső, hát ha valaki az övére talál éhezni.

Leszedte tehát nagy vigyázattal a fürtöket, s ki-sajtolván, egy jókora üvegbe eltette a jó édes mustot megsavanyodás végett; mindig csak azt hajtogatván magában, hogy: *túl járt a garabonczás eszén.*

A bor aztán megsavanyodott, ihatóvá vált. Csonpolyi uram összehitta komáit, őket a borral megtraktálendő; de tulajdonképen azt akarta elérni, hogy az ő leleményes eszének híre futamodjék hetedhét országon, hogy járt ő túl a garabonczás eszén?

Begyültek hát az érdeemes vendégek, javában folyt a lakoma, még csak a bor hiányzott az asztalról.

Csonpolyi uram érte ment nagy ünnepélyesen, félfogta nagy vigyázattal az üveget, és diadalérzettel lépkedett vendégei felé. . . . Oh de fátum! midőn a szobába akarna lépni, megbotlik a küszöbben, és puff! hasra esik; az üveg ezer darabba csörömpölt a padlozaton, tartalma pedig szétfolyt a szobában.

Igy vált aztán közmondássá Szegeden, hogy: „*túl járt az eszén, mint Csonpolyi a garabonczásán.*”

Csak üljetek!

Ferke cigány uj veres nadrágra tett valamiképen szert. Ebbe felöltözve vasárnap reggel a templomba megy készakarva későn, hogy megbámultatása a már ekkor teljes számmal egybegyülcengett hívek által történjék.

Épen a szentírás igéit kezdte a pap olvasni midőn belépett, s a mire szokás szerint az egész gyülekezet mint egy kőfal felállt.

Ekkor Ferke nagy meglepéssel nézven végig a gyülekezeten s feltartóztatlanul folytatva menését a templom-utcán végig, egyszersmint pedig szemeit minden irányban megjárta, leereszkedő kegygyel eképp szólt balkezével intve a sokaságnak:

— *Csak üljetek, én is voltam valaha oly szegény ember mint ti.*

Az „új” magyar költő.

Jár számkiüzötten az árva kölök,
Dalt zengedez, és dala úgy nyöszörög,
Oly éhes-epedve foly ajkairól,
Hogy téglá repedne fal ormairól.
Zeng tettek, a haza szebb idejét,
Goromba csatákat, otromba vezért;
Zeng zsálya-szerelmet, a lányka haját,
A szép szemet, arcot, egyéb nyavalyát.
S míg a dal epedve foly ajkairól,
Ábrándozik . . . praenumeránsairól!

„Jó gyermekem! a haza szebb idejét
— Nem tudsz te ahhoz — sohse zengjed.
A lányka nem érez, az ifju nem ért,
Nincsen potya-pénze szerelmeidért:
Némuljon el ostoba versed.
Vagy zengj, de magadnak, erőtelenül,
Hol senki se hallja, kemencze mögül,
S méltó dali bért,
Tüzd árva fejedre a füzfa-babért.

És így köszörűtlen az ifju megyen,
Nem tudva, hol éte, hol ágya legyen;
S míg gyomra tekergetni hagyja, kihál
Bús éneke, tört szusza hangjaival.“

„Född, fűzfa! örökre az ifju nevé,
Kő járda! te nyomd kebeledre szivét.
S tán csendes aludni, tivornya után:
Zengd álmait éjiden, árva cigány.“
Szól, s nyugszik azóta, egy ablak alatt,
Hol vargainas fut, ebecske szalad;
S vész-hangon üvöltöz a bakter elé,
S villám-gerelyét viszi ágya felé.
De feljön az ormokon a teli hold,
Mint egy kulacs, a hideg éjbe mosolyg.
Oh ifju, mi álmod a mámor után?
Szép álmokat énekel annyi cigány.
S már nem fut az ebf... fölötte megáll...
S ott szendereg egy szivar, álmainál.

#

Különös felelet.

— Hallgasson amice! minek kotyog bele mindenbe? mikor én ilyen gyerek voltam mint maga, akkor én még *tiszta számár* voltam.

— Ugyan jól méltóztatott magát *conserválni* . . . .

Nem lehet az ember mindenütt.

— Hát azért fogadtam be én kendet kerülőnek, hogy itt korhelykedjék a korcsmában, míg ott künn a mezőn kár történik?!

— Hiszen kérem alássan nagyságos uram, az ember csak nem lehet *mindenütt*.

Mint a semmi.

Biró. Hányszor voltál már büntetve te cigány?

Czigány. Nem vultam míg in soha, nagyságos, kigyelmes uram!

Biró. Hát mikor a juhot loptad?

Czigány. Akkor kaptam vagy hús botot, de csak olyan vult az, mint a semmi!

A csiga.

— Fiam, mondd meg nekem — kérdi a tanár M. tanonczát — mi a csiga?

— A csiga esontvázatlan fehérvérü puha állat, héja gömbölyded, vörhenyes barna.

— Használják-e a csigát az emberek eledelül?

— A csigát az emberek eledelül nem használják, csak az urak; — volt a felelet.

Szerkesztői sub rosa.

P. E-nek. A „*Presse*“hez irt verset még is ne közöljük. A bécsi sajtó *egy része* régóta követi azt a manevret, hogy helytelen boszontásokkal iparkodik a magyar nemzetiséget a német nemzetiséggel gyűlölködésbe hozni: nem tudjuk, mi hasznos czélt akar vele elérni? A míg megtámadóink ellenében egyedül álltunk, igen természetes volt részünkről az önvédelem; most azonban, midőn mind bécsi, mind nagynémetországi nevezetes lapok (*Neueste Nachrichten, Wanderer, Ostdeutsche Post, Deutsche allgemeine Zeitung, Kölnische Zeitung* és itthoni derék társunk a *Lloyd*) helyettünk a sorompókba léptek, s az igazság és emberiség érdekében tett felszólalásaikkal becsületesen igyekeznek megczáfolni azt az állítást, mintha a német *nemzet* is osztaná azt a véleményt felőlünk, a mivel egy pár érdekelt lap meg akar bennünket bélyegezni; rendén van, hogy hagyjuk védőinket helyettünk szólni s magunk bele ne menjünk a számunkra felállított kelepcebe, mely a magyar és német intelligentiának, qua ilyennek, — összevesztésére van kigondolva. Nem! Mi tisztelettel szólunk a nagy német nemzet míveltségéről, midőn az is elismeri a miénket; mi is meggyújtjuk fáklyánkat Schiller tiszteletére, kiben a nagy költőt és a szabad eszmék lángeszű bajnokát nagyon régóta tanultuk ismerni, mihelyt azon idéetlenkedőket, kik a mi irodalmi nagyjaink oltárára rakott gyertyáskáinkat elfujdogálni akarják, saját ügyfeleik igazítják rendre, s ezért köszönetet, forró készsoritást nyujtunk nemeslelkű védőinknek; de azt az egyet örök emlékezetül kimondjuk: hogy az a magyar, ki bálványozott nyelve kulturájának ez évben százados ünnepest ülte, nem fél annyira attól, ki őt netán megakarná ölni, mert ez csak éltünket veheti el, mint attól, a ki azzal a szóval jön ránk, hogy bennünket czivilizálni akar; mert ez azt veszi el tőlünk, a miért éltünk! Nekünk van saját, régi dátumú, erkölcsi alapokon nyugvó czivilizációnk; engedjenek bennünket abban előre haladni — s mi igen jó barátok lehetünk.

Kakas Márton emléklapjaiból.

= Hogy másutt mennyivel szebb dolog a journalistika mint nálunk, arról a következő eset majd mingyárt felvilágosít bennünket. Egy b. i. énekest első fölléptekor valami ottani lap tárczájában kegyetlenül megpiszkoltak. A bántalmazott nem mehetett a bajával a bíróhoz; mit csináljon? barátai azt tanácsláák, hogy keresse fel X. urat, ez is író, nyomjon a markába egy pár aranyat, az majd megfelel annak a másik goromba ujdondásznak becsülettel. A művész úgy tett, felkeresé X. urat, előadá panasztát; felkérte pártfogását, megkente a markát s célta ért vele, mert két nap mulva egy másik lapban az Y. ujdondászt úgy lehordta X. úr, hogy azon egy száraz folt nem maradt. — Ebből azonban csak az lett, hogy negyednapra megint Y. felelt meg X.-nek s persze a védőt is meggázolta, de még jobban a véden-
czet; most már tetejezve kapta az énekes a gorombaságot. Nagy dühvel megy megint X.-hez, magánkivül van ő is, az is; együtt szerkesztenek ismét ellenkíváslt, az énekes megkívánja, hogy ez a szó „Dummkopf“ expresse előforduljon benne, azért külön kész két aranyat fizetni. Kivánsága betelik, a czikk másnap megjelen. Utána való nap megint visszafelel Y; kegyetlenül megfűrösztve X-et és a művészt mindenféle jóban. De már ekkor az énekes megsokallta az aranyozást s ment egyenesen a megbántást elkövetett lap szerkesztőjéhez, s ott azt az alternatívát tevé, hogy vagy menjen ki vele a szerkesztő egy szál akármiféle fegyverre, vagy pedig fedezze fel az Y-os czikke íróját, hogy azt aprithassa össze. A szerkesztő azt tartá, hogy minden ember szebb orral, mint a nélkül, s nehogy az övét vágják le, inkább felfedezte a kriminalis czikke íróját s ekkor kiderült, hogy? — hogy — X. és Y. urak *egy és ugyan azon személy!*

= Egy nagy gyűlés alkalmával egy derék polgártárs szintén szót kért s felállván helyéről, olyan kapitális sületlenségeket mondott, hogy az egész gyülekezet hatóval kaczagott rajta. Ez egy kissé belezavarta a contextusba, úgy annyira, hogy otthon jól betanult beszédéből egy jó csomót kifelejtett, s ez csak akkor jutott eszébe, midőn beszédét bevégezve, ismét leült. „Engedelmet kérek!“ kiálta, újra felkelve; „még valamit elfelejtettem!“ s azzal megint neki fogott s még mondott valamit, a mi még rosszabbul ütött ki. Mikor másodsor is leül a helyére; átszól hozzá a zöld asztalon keresztül a találó élczairól ismeretes Z. — „No pajtás, eddig is sokat tartottam a személyes bátorságod felől, de most egészen meggyőztél róla.“ — „Hogy hogy?“ — „Mert hát az más emberen is megtörténik, hogy hébe-hóba meglövi a bakot; de arra te adtál első példát, hogy valaki a meglőtt bakra — *ráduplázson.*“

= Van a magyar akademiának egy jó öreg kihordója, a kinek így szóla ez előtt két héttel a titkár: „bizony Mészáros, már illendő volna ön számára egy tisztességes börtarisznyát csináltatnunk, a miben az ideoda szállítandó iratokat elrakja; féltő, hogy egyszer elveszit belőlök valamit. Menjen, rendeljen magának egyet.“ Az

öreg úr szót fogadott s legközelebb találván a régi Pillvax mellett egy emberséges szijártó-mestert, annál megrendelélé a börtáskát. Közelgetvén a Kazinczy-ünnepély, sürgetni kezdé a kézművest, hogy készen legyen vele, mert akkorra kelleni fog. A táská el is készült; midőn pedig a kialakodott árt megvinné a szijártó-mesternek érte az akadémia kihordója, az érdemes úr azt nem fogadá el, mondván, hogy a mi a Kazinczy-ünnepélyre készült, azért fizetést elvenni nem lehet. Ezzel a kihordó visszavivé a pénzt. Az illető helyen azonban már számadásba levén téve a kiadás, újra visszaküldék őt a pénzzel, hogy ez nem tartozik a Kazinczy ünnepély költségei közé. Ekkor a derék férfiú irt egy lelkes levelet az akadémia titkárának, hogy tehát fogadják el ezt az összeget a most megindított *Kazinczy alapítvány számára*. Bizonyára ez áldozat-összeg olyan súlylyal bírand ott, mint mások ezrei. A derék közműves mester neve HILL. — — Úgy látszik Augsburgi nénikém, hogy itt a *buta* magyarok között még a német nevű emberek is *elhazafiasodnak*. (Ez is új szó, még soha sem volt *vád-kép* használva.)

= Derék tudósunk X. nagyon szórakozott ember volt: igen sokszor megtörtént rajta, hogy nem oda ment haza a hol lakott, mivelhogy nagyon is sok helyen lakott; különös fátuma levén az örökös hurczolkodás. Alig lehetett ráakadni, mert minden félévben változtatta a szállását; ez egyébiránt a fővárosi gyönyörűségek közé tartozik. Egyszer az történik vele, hogy nevenapjára, mely tél derekán esett, valami barátságos vigalmat kívánt rendeztetni s ezzel előtte való nap megbizta a családját. Azok tehát korán reggel, hogy tért csináljanak a szobákban, az útban levő bútorokat szét-szedték, kihordták; a tudós egyszer felpillant az írásból, látja, hogy mi történik. Nini! hiszen ma hurczolkodás napja van! s azzal igen természetesen összekötve házbérfizetés napja. Néz a tárczájába: ecce, a házbérből meg hiányzik még ötven forint! Ugyan jó, hogy észre-vette; mingyárt kapja a kalapját, fut a kiadójához; adjon neki hirtelen ötven forintot előre, mert ma házbért kell fizetni, költözködik. — A könyvárus elbámul: „költözködik? December közepén? soha sem tette ezt még senki itt Pesten. Hiszen nincs most semmiféle évnegyedes háziúri ünnep.“ A tudós nem akarta hinni, elő kellett neki adni a kalendáriumot, hogy lássa, mi nap van ma. De hát akkor miért hurczolkodik az én népem? Ezt azután csak bővebb kérdezősködésre tudta meg otthon.

R é b u s z .

A 9-dik számbeli rébusz megfejtése.

„Légy hasonló Erkel Ferenczhez.“*)

*) Ezt a rébuszt Sárosy írta egy zeneszerző albumába, értette alatta nem a sakkjátékot, hanem a zeneköltést. Szerk.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos: **Jókai Mór.**

Lakása: Magyar-utca 21. szám.

Nyomatott Landerer és Heckenastnál Pesten.

(Egyetem-utca 4. sz.)